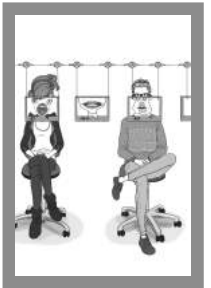
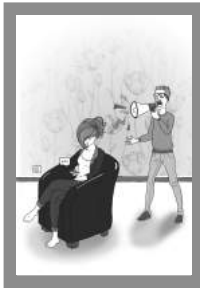

Routeboek

Onderleggers voor de ISK

ISK Utrecht

Boom, Amsterdam

Deze uitgave is gemaakt in opdracht van ISK Utrecht.

Tweede herziene uitgave 2014

© 2011 ISK Utrecht

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 j°. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

Samenstelling: Ad Bakker, Amsterdam

Illustraties: Brice Proust, Toulouse

Vormgeving en opmaak: Impressie grafische vormgeving (Anja Verhart), Gouda

ISBN 978 94 6105 777 8

Beste ISK-leerling,

Voordat je naar je volgende school gaat, moet je nog veel leren. Maar wat? Je kunt in je klas gaan zitten en luisteren naar je docent, die je vertelt wat je moet doen. Een uur later hoor je een andere docent en die vertelt je dan wat je in die les moet doen en wat je daar leert. Dat kan, en zo leer je vast heel veel nieuwe en nuttige dingen.

Wanneer heb je zo veel geleerd, dat je naar je volgende school kunt? Ga je zitten wachten tot je docent zegt: Nu ben je klaar, nu weet je genoeg? Dat kan, en grote kans dat je docent gelijk heeft. Hij kent de Nederlandse scholen en weet welke leerlingen genoeg geleerd hebben.

En toch vinden wij deze manier niet de goede manier. Waarom niet? Als we het zo doen, zit jij af te wachten en denkt de docent na. De docent denkt na over jouw leren en over jouw toekomst. Dat is prima. Maar hij beslist soms ook over jouw leren en ook over jouw toekomst. Soms is dat wel goed, maar het is beter als jij (en jouw ouders) over jouw leren en jouw leven beslissen. Hoe meer jijzelf kan beslissen, hoe beter het is.

Beslissen is vaak simpel: je neemt een appel of een peer, net waar je zin in hebt. Iets moeilijker is: Een zwarte of een blauwe spijkerbroek? Als het maar past bij dat jasje. Soms is beslissen echt lastig: wie in de klas wordt mijn vriend of mijn vriendin? Dan moet je eerst je klasgenoten beter leren kennen.

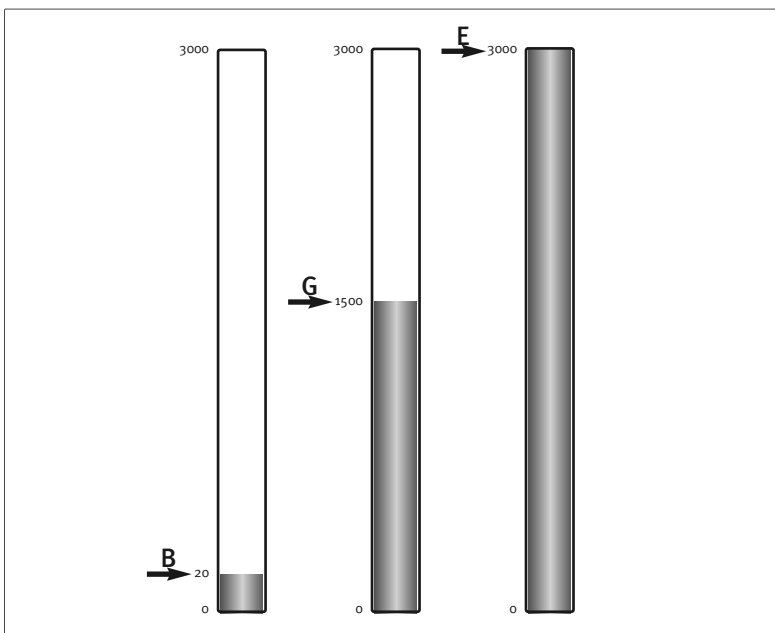
Beslissen wat je wilt leren, welke opleiding je wilt doen is ook lastig. Je moet dan wat weten over leren. Wat je al geleerd hebt in je leven. Of wat je nog moet leren voor je volgende school. En het is belangrijk om te weten of anderen (bijvoorbeeld je docenten) het met je eens zijn. Vinden zij ook dat je al veel geleerd hebt? Of vinden ze dat je al genoeg geleerd hebt?

Kunnen ze je laten zien wat je allemaal nog moet doen voor je volgende stap? Als je veel weet over jouw leren en wat je al weet, dan kun je zelf beslissen wat je beter kunt doen.

Dit *Routeboek* kan je helpen. Er staat in wat je allemaal op de ISK kunt leren. En het staat er zo in dat je ook kunt zien hoeveel je al geleerd hebt. En wat je allemaal nog moet doen. Het *Routeboek* laat je zien welke weg je nog moet gaan om bij je volgende school te komen. Het boek laat zien welke route je nodig hebt.

Hoe? Dat doen we met leerlijnen. Op een leerlijn kun je zien hoe ver je bent. Een voorbeeld:

B = beginner

Je komt nieuw op school en je kent al 20 woorden. Je *begint* nog maar net. Je moet er nog ongeveer 3000 leren, dan ben je expert.

G = gevorderde

Na 8 maanden ken je al 1500 woorden. Je bent nu een *gevorderde*.

E = expert

Je hebt nu 3000 woorden geleerd. Dat is genoeg voor je volgende school. Je bent een *expert*.

Elke leerling heeft op de ISK wel 30 leerlijnen. Je hebt er een voor spreken. En een voor lezen. En voor rekenen of wiskunde. En een paar voor sport. En een voor samenwerken en voor presenteren. In dit boekje staan ze allemaal. Er staat in wat een *beginner* al kan en weet. Er staat in wat een *gevorderde* kan en weet. En er staat in wat een *expert* kan en weet. Moderne vreemde talen en wiskunde gebruiken andere, algemene niveaus:

A1 en 1F	= beginner
A2	= halfgevorderde
B1 en 2F	= gevorderde
B2/C2 en 3F	= expert

Een paar keer per jaar krijg je een rapport van je docenten. Zij laten met de leerlijnen zien hoe ver jij al op je route bent. En welke weg je nog moet afleggen.

En dan kun jij jouw beslissingen nemen: Wat moet ik verder oefenen? Aan welk vak ga ik meer werken? Wanneer ben ik klaar voor mijn volgende school? Zo word jij steeds meer de baas in je eigen leven.

Succes!

Inhoud

1	Leren 2/ Sociale vaardigheden	9
2	Alfa	15
3	NT2	22
4	Engels	43
5	Basisvaardigheden en vaktaal VMBO/HAVO/VWO/2	47
6	Basisvaardigheden en vaktaal KSB2	49
7	Wiskunde	51
8	Biologie VMBO/HAVO/VWO/2	60
9	Biologie KSB2, VMBO/HAVO/VWO/3	63
10	Biologie KSB3, HBO-schakel	66
11	Natuurkunde KSB2, VMBO/HAVO/VWO/3	71
12	Natuurkunde KSB3, HBO-schakel	76
13	Wereldoriëntatie	82
14	Creatieve vorming	86
15	Dramatische expressie	91
16	Sport	95

1 Leren 2/ Sociale vaardigheden

Jezelf presenteren

Uiterlijke verzorging

- B ☐ Je let niet op je kleding.
- G ☐ Je probeert rekening te houden met je kleding.
- E ☐ Je draagt bij elke situatie de juiste kleding, sieraden en make-up.

Lichaamstaal

- B ☐ Als je praat of presenteert, denk je niet aan je lichaamstaal.
- G ☐ Je probeert rekening te houden met je lichaamstaal.
- E ☐ Jouw lichaamstaal ondersteunt wat je wilt zeggen.

Sprekken

- B ☐ Je praat onduidelijk en anderen kunnen je niet verstaan.
- G ☐ Je probeert duidelijk en verstaanbaar te praten.
- E ☐ Je spreekt duidelijk, iedereen hoort wat je zegt.

Wat je zegt

- B ☐ Niemand begrijpt wat je zegt, of wat er op je scherm/Powerpoint staat.
- G ☐ Je probeert iets duidelijk te vertellen of op te schrijven, maar anderen kunnen je verhaal moeilijk volgen.
- E ☐ Je vertelt en schrijft met eigen woorden, en iedereen begrijpt je.

Open zijn en reageren op je publiek

- B ☐ Als iemand iets van je wil weten, reageer je daar niet op.
- G ☐ Als iemand iets van je wil weten, geef je alleen heel kort antwoord op vragen.
- E ☐ Je toont interesse voor anderen. Je stelt vragen en je geeft antwoord op vragen.

De luisteraars

- B ☐ De luisteraars vinden je verhaal (een beetje) saai.
- G ☐ Je verhaal is wel interessant, maar duurt te lang.
- E ☐ De luisteraars zijn enthousiast.

Communiceren

Aandacht vragen

- B ☐ Je verwacht dat iedereen altijd aandacht voor je heeft.
- G ☐ Als je iemands aandacht wilt, kies je daar het goede moment voor uit.
- E ☐ Je groet mensen. Als je iets te vragen of te vertellen hebt, let je erop of die persoon tijd voor je heeft.

Aanspreken met respect

- B ☐ Je spreekt ouderen, leidinggevenden, vreemden en leeftijdgenoten allemaal hetzelfde aan.
- G ☐ Je gebruikt tegen ouderen, leidinggevenden en vreemden andere woorden dan tegen leeftijdsgenoten en mensen die je goed kent.
- E ☐ Je weet tegen wie je u, je, meneer of mevrouw moet zeggen. Je onthoudt de namen van mensen.

Formeel gesprek

- B ☐ Tijdens een gesprek zeg je altijd meteen wat je denkt. Je denkt niet eerst na hoe je iets gaat zeggen.
- G ☐ Je weet dat je bij een formeel gesprek goed over je woorden moet nadenken.
- E ☐ Bij een formeel gesprek luister je aandachtig. Je denkt na voordat je zelf iets zegt.

Jezelf beoordelen

- B** ☐ Je merkt niet hoe mensen reageren op je houding en je manier van praten.
- G** ☐ Anderen beoordelen je houding en je manier van communiceren. Je accepteert dat ze positieve en negatieve dingen zeggen.
- E** ☐ Anderen beoordelen je houding en je manier van communiceren. Je praat over de dingen die ze zeggen en probeert er iets van te leren.

Plannen en organiseren

Stappen bedenken

- B** ☐ Je wilt te snel in één keer een groot doel/resultaat bereiken.
- G** ☐ Je weet dat je een groter doel bereikt in kleinere stapjes. Als iemand je helpt, lukt dat.
- E** ☐ Je verdeelt een groter doel zelf in kleinere stukjes. Je schrijft dat op.

Wat heb je nodig?

- B** ☐ Je weet niet welke hulpmiddelen je nodig hebt bij een taak.
- G** ☐ Anderen moeten je helpen om te bedenken welke hulpmiddelen je nodig hebt bij een taak.
- E** ☐ Je weet welke hulpmiddelen je nodig hebt en je kunt ze vinden.

Problemen oplossen

- B** ☐ Als er een probleem is dan stop je.
- G** ☐ Je weet weinig oplossingen te bedenken en je geeft snel op.
- E** ☐ Je bekijkt een probleem van alle kanten. Je gaat door tot een probleem opgelost is.